

III. EVAKUÁCIA, UKRYTIE, SEBAZÁCHRANA A PRVÁ POMOC

1. ČINNOSŤ PRI NUTNOSTI URÝCHLENÉHO OPUSTENIA OHROZENÉHO PRIESTORU

V prípade, ak musíte rýchlo opustiť priestor ohrozenia, alebo sa nachádzate v uzatvorených priestoroch, vykonajte nasledovné opatrenia:

- uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny,
- pripravte si a vezmite so sebou najnutnejšie veci (doklady, cenné veci malých rozmerov, lieky a pod.),
- uzamknite byt,
- presvedčte sa, či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii,
- v prípade, ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti, starí alebo nevládni ľudia - pomôžte im,
- sledujte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas atď., kde sa dozviete informácie o možnom ohrození,
- dodržujte pokyny osôb a príslušných orgánov, ktoré zabezpečujú evakuáciu,
- použite prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela,
- priestor opúšťajte najkratšou cestou, podľa možnosti kolmo na smer vetra,
- vždy zachovávajte rozvahu!

2. ODPORÚČANÁ HMOTNOSŤ A ZLOŽENIE ÚKRYTOVEJ A EVAKUAČNEJ BATOŽINY

Odporúčaná hmotnosť úkrytovej batožiny: 10 - 15 kg

Odporúčaná hmotnosť evakuačnej batožiny: do 25 kg pre deti, do 50 kg pre dospelých

Čo vám nemá chýbať v batožine?

- osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti malých rozmerov,
- osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
- základné trvanlivé potraviny a nápoje v nepriepustných obaloch na 2-3 dni,
- predmety osobnej hygieny a dennej potreby,
- náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
- prikrývka, spací vak,
- vrecková lampa, sviečka a zápalky,
- ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (mobilný telefón),
- pre deti nezabudnite pribaliť hračku.

Zoznam vecí, ktoré je zakázané brať do úkrytu:

- zbrane všetkého druhu, alkohol a iné návykové látky, zapáchajúce a ľahko zápalné látky,
- objemné predmety, kočíky, periny a pod.,
- domáce zvieratá, psy, mačky a iné,
- **zapalovače, cigarety, ponorné variče, jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu.**

3. ZÁSADY SPRÁVANIA SA V ÚKRYTOCH

- Správajte sa zodpovedne a riadte sa úkrytovým poriadkom, dbajte na pokyny obsluhy úkrytu,
- neplytvajte vodou a potravinami,

- udržujte čistotu a poriadok,
- nepohybujte sa zbytočne po úkryte a nehovorte hlasno,
- chovajte sa pokojne, vzájomne si pomáhajte,
- nefajčite, nepoužívajte otvorený oheň a elektrické spotrebiče.

4. IMPROVIZOVANÁ OCHRANA DÝCHACÍCH CIEST A POVRCHU TELA

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sú určené na ochranu dýchacích ciest a očí, ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela.

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sa používajú najmä pri:

- presune osôb do úkrytov,
- úniku z priestoru zamoreného nebezpečnou látkou,
- prekonávaní zamoreného priestoru,
- evakuácii obyvateľstva.

Ochrana hlavy

Odporúča sa použiť čiapky, šatky, šály, cez ktoré je vhodné natiahnuť kapucňu, prípadne nasadiť ochrannú prilbu (najlepšie cyklistickú, pracovnú, lyžiarsku a podobne). Najvhodnejším spôsobom ochrany úst a nosa je prekrytie týchto častí kusom flanelovej tkaniny alebo froté uterákom mierne navlhčeným vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej. Oči chránime okuliarmi uzavretého typu. Vetracie prieduchy na okuliaroch prelepíme lepiacou páskou.

Ochrana trupu

Všeobecne platí zásada, že každý druh odevu poskytuje určitú mieru ochrany, pričom väčší počet vrstiev zvyšuje koeficient ochrany. Na ochranu môžete použiť dlhé zimné kabáty, bundy, nohavice, kombinézy, šuštiakové športové súpravy. Použité ochranné odevy je nutné dostatočne utesniť na krku, rukávoch a nohaviciach. Netesnené zapínanie a rôzne nežiaduce trhliny v odevu je nutné prelepiť lepiacou páskou. Ku všetkým ochranným odevom je vhodné použiť nepremokavý plášť (napr. plášť do dažďa) alebo plachtu prehodenú cez hlavu.

Ochrana rúk a nôh

Veľmi dobrým ochranným prostriedkom rúk sú gumené rukavice. Pre ochranu nôh sú najvhodnejšie gumené a kožené čičmy, kožené vysoké topánky. Pri použití nízkych topánok je vhodné zhotoviť si návleky z igelitových vrecúšok alebo tašiek. Pri použití improvizovanej ochrany je potrebné dodržiavať nasledujúce zásady:

- celý povrch tela musí byť zakrytý,
- všetky ochranné prostriedky je nutné čo najlepšie utesniť,
- na dosiahnutie vyšších ochranných účinkov kombinujte viac ochranných prostriedkov, alebo použite odev v niekoľkých vrstvách.

5. ZÁSADY PRVEJ POMOCI

PRVÁ POMOC - je súbor jednoduchých opatrení, ktoré môžu byť použité v každom čase, na každom mieste a ktoré môžu:

- zachrániť život,
- zabrániť zhoršeniu zdravotného stavu,

- urýchliť zotavenie.

Ako postupovať?

- Bez ohrozenia vlastného života zistíte, čo sa stalo,
- ako prvého vždy ošetríte najviac postihnutého,
- zabezpečte privolanie sanitky, lekára, alebo dopravu zraneného do zdravotníckeho zariadenia.

Ako poskytnúť prvú pomoc?

- Zastavte život ohrozujúce krvácanie,
- pri bezvedomí - zaistíte voľnosť dýchacích ciest,
- pri zástave dýchania - poskytnite umelé dýchanie,
- pri zástave srdca - poskytnite nepriamu masáž srdca,
- venujte pozornosť protišokovým opatreniam.

Pamätajte !

- Nepotrebuje osobitné vybavenie - improvizujte,
- nepreceňujte svoje sily, neohrozte samého seba,
- nehýbte s postihnutým viac, ako je nevyhnutné!

6. OHROZENIE STACIONÁRNymi ZDROJMI OHROZENIA

Na území mesta Rožňava môže dôjsť k ohrozeniu obyvateľstva, zvierat a majetku haváriou stacionárnych zdrojov zimný štadión, požiarom skladov vysoko horľavých materiálov (čerpacie stanice PHM) rozsiahle lesné požiare, požiare obchodov s textíliami inými chemickými prípravkami (farby, riedidlá a pod.)

Zimný štadión:

Na Zimnom štadióne v Rožňave sa používa nebezpečná látka /amoniak (NH₃)/ ako chladiace médium v množstve 7ton. Nakoľko bola pre prípad havárie stanovená zóna ohrozenia zdravia 200 m, nebezpečnou látkou by mohli byť zasiahnuté časti sídlisko Vargové pole, ohrozených by mohlo byť až 2 000 obyvateľov

7. KAM ÍŠŤ V PRÍPADE VYHLÁSENIA EVAKUÁCIE ?

V prípade úniku nebezpečnej látky zo stacionárnych zdrojov alebo pri ich preprave, bude vyhlásená evakuácia ohrozeného územia. Priestory sústredenia pre evakuovaných obyvateľov budú oznámené v prípade vyhlásenia evakuácie.

O skončení ohrozenia budú obyvatelia informovaní a budú sa môcť vrátiť do svojich domovov.

8. KDE DOSTANETE PROSTRIEDKY INDIVIDUÁLNEJ OCHRANY ?

Mesto uskladňuje, ošetruje a zabezpečuje výdaj prostriedkov individuálnej ochrany obyvateľstvu mesta, pre ktoré tieto prostriedky nezabezpečujú právnické osoby alebo podnikatelia, najmä počas vojny a vojnového stavu. Týmito prostriedkami sú ochranné masky, malé ochranné filtre, ochranné rúška a detské ochranné vaky. Pre ich plynulý výdaj zriaďuje výdajné strediská nasledovne:

Objekt	Pre obyvateľov ulíc:
Základná škola na Komenského ulici	Hrnčiarska, Kúpeľná, Lesná, Čučmianska, Čučmianska dlhá, Krátka, Podrákošská, Cintorínska, Hornocintorínska, Krátka, Klobučnická, Strmá, Splavná, Útulná, Kukučina, Brocku, Marikovského, Jasná, Špitálska, S. Czabana, J. A. Komenského, Majerská, Krásnohorská, Kozmonautov, Slnecná, Dovčikova, Košická, Zeleného stromu, Alej A. Kissa, Nám. 1.mája, Cyrila a Metoda, J. Kráľa, Kósu Schoppera, Ak. Hronca, Šafárikova (po križovatku s Košickou), Betliarska, Útulná, Pod Kalváriou,
Základná škola na Zlatej ulici	Mestská časť Nadabula, Rožňavská Baňa, Strelnica, Železničná, Mierová, Zlatá, Jarná, Letná, Hviezdoslavova, Vajanského, Jovická, Budovateľská, Pionierov, Páterova, Rumunská, Fábryho, Štefánikova, Tichyho, Cházára, Šafárikova (od križovatky s Košickou po križovatku s Alejou Jána Pavla II.)
Základná škola Juraja Hronca	Kyjevská, Zakarpatská, Edelénynska, Okružná, Dúhová, Východná, Rótha, Šípková, Mikulíka, Dobšinského, Novomeského, Bočná, Garbiarska, Tehelná, 9. Máj, 29. Augusta, Kasárenská, Gemerská, Šafárikova (od križovatky s Alejou Jána Pavla II.)

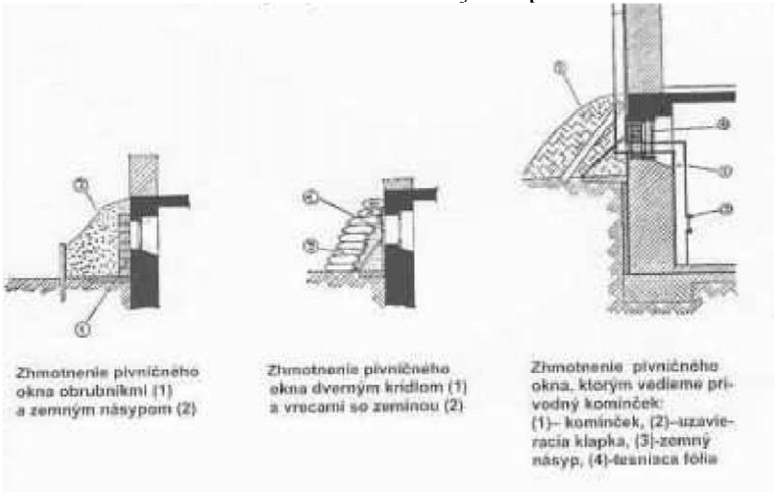
UPOZORNENIE !

Ochranné filtre sú určené na ochranu pred účinkom rádioaktívnych látok, bojových otravných látok a pred účinkom bojových biologických prostriedkov. **Nechránia vás pred účinkom nebezpečných látok ako je amoniak, chlór a pod.** Okrem ochrany tváre a dýchacích ciest je potrebné chrániť aj povrch tela improvizovanými prostriedkami podľa bodu 17, nakoľko mesto neposkytuje ochranné pláštinky.

9. UKRYTIE

Mesto podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na ukrytie obyvateľstva a zabezpečuje ich potrebné úpravy. Obyvatelia budú ukrytí v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v zapustených alebo polo zapustených objektoch (pivničných priestoroch) po vykonaní príslušných úprav. Ak nastane situácia potreby zabezpečenia ukrytia, každý vlastník rodinného alebo bytového domu obdrží od člena úkrytovej komisie určovací list jednoduchého úkrytu budovaného svojpomocne /JÚBS/ a metodickú pomôcku s pokynmi na jeho dobudovanie. Pomôcka obsahuje aj pokyny, čo si máte vziať do úkrytu a taktiež zoznam, čo je zakázané brať do úkrytu. Požiadavky na materiál potrebný na dobudovanie JÚBS si uplatnite u Mestského úradu Rožňava.

Obr. Grafické znázornenie možných úprav okien JUBS

Prehľad stacionárnych zdrojov ohrozenia na území mesta Rožňava

1. Športový areál - zimný štadión
2. Čerpacia stanica PHM Slovnaft, Košická ulica
3. Čerpacia stanica LPG Šafárikova ulica
4. Čerpacia stanica PHM Bak Brzotín
5. Čerpacia stanica PHM Shell sídlisko Juh
6. Veľkoobchod s farbami Štítnická (odbočka na Rožňavskú Baňu)

